

GRČIJA

ZAČETKI

- grška civilizacija se je začela razvijati na jugu Balkanskega polotoka
- začetek 2. tisočletja pr.n.št. so se začela naseljevati grška plemena (Ahajci, Dorci, Joncki, Eolci). Pripadniki so imeli indoevropske korenine
- staroselcem so vsilili svoj jezik in družbeno ureditev

POSELITEV

- celinski del; obale Male Azije
- poleg celinskega dela pa so poselili tudi otoke v Egejskem in Jonskem morju. Za njihov razvoj je bila pomembna kretska-minojska kultura.
- najstarejša grška celinska kultura je bila mikenska, ki so jo razvijali Ahajci.
- prva visoka evropska kultura pa se je razvila na Kreti; prebivalci so bili Minojci.

KULTURA(kulturni dvig)

- bogastvo so Mikenci ustvarjali s trgovino
- segala je v J Italijo, na otoke v Egejskem morju, v Malo Azijo in na obale Črnega morja
- poleg blaga so širili tudi znanje in spoznanja

ŽIVLJENJE

- v goratih predelih Grčije je prevladovala živinoreja (govedo, ovce, koze)
- v nižinah Grčije je prevladovalo poljedelstvo (žita, oljke, vinska trta)
- zaradi razgibane obale je bilo dobro razvito pomorstvo
- obrt (izdelovanje tkanin, obdelava kovin in lončarstvo)
- pomorstvo je z razvojem obrti hitro krepilo trgovino
- propad mikenske kulture povzroči mračno dobo; v tem času se pojavi avtarkija (samozadostnost). Trgovina je skoraj izginila, ljudje so se preživljali s poljedelstvom in drobnico.
- družba že bila razslojena
 - kralj (najvišji predstavnik prevladujoče družbene plasti)
 - aristokracija (najbogatejši posamezniki-podeželsko plemstvo)
 - plemiči (bogastvo in moč povečevali z vojaškimi pohodi)
 - nižji sloji (živeli so skromno)

GRŠKE POLIS

- nastanek v 8., 9. st.
- majhne, samostojne.
- različne vladavine v Grčiji: vsaka imela svojo AVTONOMIJO (samostojnost-svobodno odločanje), AVTARKIJO (gospodarska samostojnost), ELEVTERIJA (zunanjepolitična neodvisnost), MONARHIJA (oblast ima en človek), TIMOKRACIJA (način vladanja s političnimi pravicami; kdor ima več, ima tudi več pravic), DEMOKRACIJA (vlada ljudstva)
- mesto + podeželje; središče je akropola (svetišče, prebivališče kraljev, utrdba)
- najpomembnejše polis: Atene, Šparta, Korint, Tebe, Argos, Milet. Razlikovale so se predvsem po politični ureditvi, pa tudi po gospodarskem razvoju in načinu življenja.

KAJ JE POVEZOVALO GRKE?

- ime (sebe so klicali Heleni, vse ostale barbari), jezik (kljub narečjem), pisava, olimpijski bogovi, kulturni kraji (npr. Zevsovo svetišče), slavnostne igre (npr. Olimpijske), pesništvo (Homerjeva Iliada in Odiseja).

KOLONIZACIJA

- začne se v 8. st. pr. n. št
- nastajati so začele kolonije
- vzroki za kolonizacijo: rast prebivalstva, pomanjkanje rodovitne zemlje, politične razmere, iskanje pustolovščin itd.
- ukvarjali so se s poljedelstvom, ribolovom in obrtjo, trgovali pa so z grškimi polis in zaledjem
- Grki so iz svojih kolonij dobili žito, vino, olje, les, volno, kože, živino in sužnje
- polis, ki so ustanovile največkolonij spadajo Korint, Megara, Milet

ŠIRITEV KOLONIJ

- Sirakuze na Siciliji, Tarent in Kime v južni Italiji; Sicilija + J Italija = Velika Grčija
- Mislija v južni Franciji, Bizanc ob Bosporju, Trapezunt in Odesos ob Črnem morju, Kirene ob libijski obali in Navkratis v Egiptu.
- nove kolonije so postale neodvisne države (po politični ureditvi, kulturi in verskih običajih še kar tesno povezane z matičnimi polis)